

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Projekt „Uczenie się przez działanie. Innowacyjny program nauczania «Poznać i zrozumieć świat» do edukacji wczesnoszkolnej” jest finansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Program Operacyjny Kapitał Ludzki, działanie 3.3.4. Modernizacja treści i metod kształcenia – projekty konkursowe.

Zestaw scenariuszy

Scenariusz integralnej jednostki tematycznej

Temat bloku: **Ja i moja rodzina**

Temat dnia: „Komu jesień do tańca gra?” – wspomaganie rozwoju umysłowego dzieci z wykorzystaniem zabaw muzyczno-ruchowych

Cele zajęć:

- Wspomaganie rozwoju umysłowego dzieci
- Rozwijanie koordynacji muzyczno-ruchowej
- Rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej
- Doskonalenie umiejętności zabaw w parach
- Doskonalenie umiejętności kontrolowania własnego oddechu
- Rozwijanie uwagi i zapamiętywania
- Rozwijanie umiejętności logicznego myślenia podczas rozwiązywania zagadek
- Kształcenie umiejętności wykonywania sekwencji i przekształcania jej
- Doskonalenie umiejętności przeliczania w zakresie 10

Cele operacyjne

Dziecko potrafi:

- rozpoznać dźwięki padającego deszczu, wiejącego wiatru
- reagować ruchem na zmiany tempa w muzyce
- dokonać analizy i syntezy sylabowej wyrazu
- dokończyć wyraz rozpoczęty przez nauczyciela
- rozpoznać zjawiska przyrody (wiatr, deszcz)
- skupić uwagę na rytmie, wychwycić powtarzające się elementy
- zastąpić rytm ułożony z liczmanów na rytm ruchu
- słuchać i wykonywać polecenia nauczyciela
- grać na instrumentach perkusyjnych – cicho, głośno
- trzymać się ustalonych zasad w grupie

Metody: • oparte na aktywności nauczyciela: • pokaz • objaśnienia • piosenki • pochwała • stwarzanie sytuacji problemowych • stwarzanie zadań • zagadki słowne i dźwiękowe; oparte na aktywności dziecka: • doświadczanie • swobodne wypowiedzi dzieci • rozwiązywanie zagadek • obserwacja uczestnicząca • działanie • uważne słuchanie • śpiew piosenek

Metoda: aktywne słuchanie muzyki poważnej Batti Strauss

Formy: • indywidualne • w parach z całą grupą

Zestaw scenariuszy

Środki dydaktyczne: piosenka, chusta animacyjna, muzyka „Preludium” e-mol F. Chopina, „Cztery pory roku – Jesień” A. Vivaldiego, „Nad pięknym modrym Dunajem” J. Strauss, „Bravado” wg B. Strauss, okazy przyrody lub emblematy (żołędzie, kasztany, liście), słomki, wazony, liście, instrumenty perkusyjne, puzzle – kontury liści, kartki białe i niebieskie, piłka, szablony drzew i liści

Przebieg zajęć

Rodzaj edukacji	Czynności nauczyciela	Czynności ucznia	Środki dydaktyczne
Muzyczna	1. Taniec „Idziemy na spacer” – „Bravado” (melodia flamandzka).	1. Według zał. 1.	Magnetofon, melodia „Bravado”.
Polonistyczna	2. „Dokończ” – nauczyciel rzuca piłkę do dziecka i mówi: „Rzucam Ci piłeczkę i mówię część wyrazu, a Ty odrzuć ją do mnie i powiedz, jaki to może być wyraz”. Dzieci kończą wyraz rozpoczęty przez nauczyciela związany z jesienią.	2. Dzieci ustawiają się w kręgu, po otrzymaniu piłki od nauczyciela próbują dokończyć rozpoczęty przez niego wyraz, np. liście, wiaterek, jesień, deszcz	Piłka.
Muzyczna	3. „Tańcząca chusta” – zabawa ruchowa z chustą animacyjną do muzyki F. Chopina. W części wolnej utworu (A) dzieci spokojnie poruszają chustą. Powolnymi ruchami obu rąk jednocześnie falują w górę i w dół. Podczas części szybkiej (B) dzieci szybciej poruszają chustą – energicznymi ruchami rąk wprowadzają chustę w ruch.	3. Dzieci stoją w kole. Trzymając chustę animacyjną, poruszają ją w rytmie muzyki.	Magnetofon, „Preludium” e-mol F. Chopina, chusta animacyjna.
Polonistyczna	4. Układanie zagadek dotyczących zjawisk atmosferycznych, charakterystycznych dla jesieni. Najlepsze pomysły nauczyciel notuje na tablicy.	4. Dzieci próbują samodzielnie układać zagadki dotyczące jesieni.	
Muzyczna	5. „Co wiatr strącił z drzewa?” – nauczyciel kładzie przed dziećmi różne okazy przyrody (żołędzie, kasztany, liście) i układa z nich rytm, który dzieci po kolei uzupełniają o dalsze elementy, kontynuują. Następnie nauczyciel proponuje odczytać powstały rytm i przenieść go na ruch (np. liść – podskok, kasztan – przysiad, żołędź – obrót). Następnie dzieci pracują w parach. Jedno dziecko układa rytm, a drugie zamienia go na ruch.	5. Dzieci po kolei dokładają dalsze elementy, kontynuując rozpoczęty przez nauczyciela rytm. Zamieniają powstały rytm na ruch wg podanego kodu.	Jesienne okazy przyrody lub ich rysunki.
Matematyczna	6. Nauczyciel na stoliku stawia 5 wazonów z bukietami z liści (np.	6. Dzieci liczą z ilu liści złożony jest każdy bukiet	Wazony, jesienne liście.

Zestaw scenariuszy

	4, 6, 7, 8, 10 liści). Zadaniem dzieci jest policzyć, z ilu liści złożony jest każdy bukiet wazonie, a następnie wskazane dziecko układa je według kolejności, np. od najmniejszej do największej liczby liści albo od najmniejszej do największej. Nauczyciel zmienia ilość liści w wazonach przy kolejnych zadaniach.	w wazonie, a następnie wskazane dziecko układa je według kolejności: od najmniejszej do największej liczby liści lub od najmniejszej do największej.	
Techniczna	7. Nauczyciel rozdaje dzieciom szablony do odrysowania i wycięcia. 8. „Jesienne drzewko” – ćwiczenia oddechowe. Przed każdym z dzieci leży obrazek z konturem drzewa oraz wycięte z papieru liście i słomka do napojów. Na polecenie nauczyciela dzieci wkładają słomki do ust i za ich pomocą przenoszą „listki” na „drzewka”.	7. Dzieci otrzymują szablony drzewa oraz liści. Ich zadaniem jest odrysować jedno drzewo i 10 liści, a następnie je wyciąć z kolorowego papieru. 8. Dzieci za pomocą rurek przenoszą listki na kontur drzewa.	Szablony drzewa i liści. Kontur drzewa, wycięte listki, słomki.
Muzyczna	9. „Wiatr dyrygent” – nauczyciel-dyrygent staje przed „orkiestrą” i odpowiednimi ruchami rąk pokazuje, z jaką dynamiką dzieci mają grać. Jeżeli dłonie prowadzącego znajdują się blisko siebie – dzieci grają cicho, w miarę oddalania od siebie rąk – dzieci grają coraz głośniej. Przy kolejnych powtórzeniach dyrygentami zostają dzieci.	9. Dzieci grają na grzechotkach raz ciszej raz głośniej, wg polecenia dyrygenta. Jeżeli dłonie prowadzącego znajdują się blisko siebie – dzieci grają cicho, w miarę oddalania od siebie rąk dyrygenta – dzieci grają coraz głośniej.	Grzechotki.
Polonistyczna	10. Układanie puzzli – kontury liści (6 części); nauczyciel rozdaje dzieciom obrazki z konturami jesiennych liści. Zadaniem dzieci jest ich pocięcie na 6 części, a następnie złożenie, lecz wg zasady: gdy słyszysz muzykę, klaszczą rytmicznie, a na przerwę w muzyce układają swój obrazek.	10. Dzieci otrzymują obrazki z konturami liści, które wg własnego uznania tną na 6 części. Następnie nauczyciel poleca im ułożenie z powrotem swojego obrazka, ale kiedy gra muzyka, dzieci mają rytmicznie klaskać, na przerwę w muzyce układają swój obrazek.	Obrazki z konturami liści jesiennych, nożyczki, magnetofon, rytmiczna muzyka.
Ruchowa	11. Zabawa ruchowa „Listek do pary” – nauczyciel przygotowuje kolorowe liście, które dzieci losują. Każde dziecko ma w ręku jeden liść i spaceruje po klasie. Na sygnał nauczyciela dzieci mające liść tego	11. Dzieci losują liście przygotowane przez nauczyciela. Każde dziecko ma w ręku jeden liść i spaceruje po klasie. Na sygnał nauczyciela: „pary” – dzieci	Kolorowe liście.

Zestaw scenariuszy

	<p>samego koloru tworzą parę. Kilko- ro dzieci ma liście niepasujące do nikogo i pozostaje bez pary.</p> <p>12. „Chowamy się przed desz- czem” – część dzieci dobiera się w pary, a część pozostaje bez (ważne: par jest tyle, ile dzieci bez par). Dzieci maszerują po kla- sie w parach i samotnie, a na hasło: „parasol” – pary chwytają się za ręce i tańczą w kółku, a samotne dziec- ko wchodzi pod parasol i chowa się przed deszczem.</p>	<p>mające liście tego samego koloru tworzą parę. Kilko- ro dzieci pozostaje bez pary, ich liście nie pasują do ni- kogo.</p> <p>12. Część dzieci dobrana w pary z poprzedniego za- dania oraz część pozostająca bez pary maszeruje po klasie (w parach i samot- nie). Na hasło: „parasol” – pary chwytają się za ręce i tańczą w kółku, a samotne dziecko wchodzi pod para- sol i chowa się przed desz- czem.</p>	
Matematyczna	<p>13. „Deszczowe krople” – do za- bawy potrzebna jest prosta piosen- ka na melodię „Panie Janie”: „Deszczyk pada, deszczyk pada, kapu – kap, kapu – kap. A niech sobie pada, a niech sobie pada, kapu – kap, kapu – kap”. Nauczy- ciel tłumaczy, że chmura składa się z wielu kropli. Gdy staną się one duże i ciężkie, spadają na ziemię i wtedy pada deszcz. Dzieci „krople” stojące w zwartej grupie po środku klasy to „chmura”. Maszerują wol- no, śpiewając piosenkę. W tym czasie nauczyciel dotyka po kolei „krople” i uwalnia je z „chmury” jako deszcz. „Krople” ustawią się obok w umówionym miejscu, two- rząc „kałużę” (kucają). Po odśpie- waniu piosenki wszyscy liczą, ile „kropelek” spadło. Zabawa trwa, dopóki krople są w chmurze.</p>	<p>13. Dzieci „krople” masze- rują wolno w zwartej grupie (kole), śpiewając piosenkę. W tym czasie nauczyciel dotyka po kolei „krople” i uwalnia je z „chmury” jako deszcz. „Krople” usta- wiają się obok w umówio- nym miejscu, tworząc „ka- łużę” (kucają). Po odśpie- waniu piosenki wszyscy liczą, ile „kropelek” spadło. Zabawa trwa, dopóki krople są w chmurze.</p>	
Muzyczna	<p>14. „Chmura z papieru” – nauczy- ciel włącza dzieciom muzykę i decyduje o przerwach. Dzieci siedzą w kole i słuchają muzyki. W rytmie melodii gniotą kartki papieru. Podczas przerwy w muzy- ce rozprostowują kartki i wygła- dzają je dłońmi. Czynności powta- rzają wielokrotnie.</p>	<p>14. Dzieci siedzą w kole i w rytmie muzyki rolują i gniotą kartki papieru Pod- czas przerwy w muzyce rozprostowują kartki i wy- gładzają je dłońmi. Czynno- ści powtarzają wielokrotnie.</p>	Magnetofon, utwór „Jesień” A. Vivaldi’ego.
Plastyczna	<p>Z tak przygotowanych kartek wy- dzierają dłońmi chmury.</p>	<p>Wydzierają chmury.</p>	

Zestaw scenariuszy

Muzyczna	15. „Taniec deszczowych chmur” – zabawa muzyczno-rytmiczna do muzyki „Nad pięknym modrym Dunajem” J. Straussa.	15. Załącznik 2.	Magnetofon, utwór „Nad pięknym modrym Dunajem” J. Straussa.
----------	--	------------------	---

Bibliografia

Staniek M., *Muzyczna Akademia Przedszkolaka. Część 2: Jesienne czary*, Ośrodek Doradztwa Metodycznego, Metris, Rogów 2011.

Jesienne zabawy przy muzyce (album mp3), wyk. „Śpiewające brzdące”.

Załącznik 1

„Bravado” (melodia flamandzka)

I Trzy tupnięcia nogą, 16 kroków w kierunku tańca, zatrzymanie, 16 kroków w kierunku tańca.

Ref. Tupnięcie z jednoczesnym klaśnięciem i narysowaniem dłońmi tęczy, trzykrotne klaśnięcie w dłoń, kółeczko w parach w pierwszym kierunku tańca, a następnie w drugim.

II Dzieci ustawiają się w kółeczko, idą w dużym kole w pierwszym kierunku tańca.

Ref. Tupnięcie z jednoczesnym klaśnięciem i narysowaniem dłońmi tęczy, obrót dookoła własnej osi w pierwszym kierunku, a następnie w drugim.

III Cwał boczny w dużym kole w pierwszym kierunku tańca, zatrzymanie, cwał boczny w drugim kierunku tańca.

Ref. Tupnięcie z jednoczesnym klaśnięciem i narysowaniem dłońmi tęczy, kółeczko w parach w pierwszym kierunku tańca, a następnie w drugim.

IV W parach 16 kroków w kierunku tańca, zatrzymanie, 16 kroków w kierunku tańca.

Ref. Tupnięcie z jednoczesnym klaśnięciem i narysowaniem dłońmi tęczy, trzykrotne klaśnięcie w dłoń, kółeczko w parach w pierwszym kierunku tańca, a następnie w drugim.

Załącznik 2

Taniec deszczowych chmur

Każde dziecko otrzymuje jedną sylwetę chmury w kolorze białym lub niebieskim. Sylwety trzymają w dłoniach. Ustawiają się na obwodzie koła w ten sposób, aby kolory ich chmur były odmienne (biały, niebieski, biały....). Wraz z rozpoczęciem muzyki wykonują następujące czynności:

1. Dzieci z niebieskimi chmurkami powoli unoszą je nad głowę. Pozostałe stoją w miejscu i kołyszą się w rytmie walczyka.
2. Dzieci z białymi chmurami powoli unoszą je nad głowę. W tym czasie „niebieskie chmury” trzymają swoje sylwety wysoko w górze, kołysząc się rytmie walczyka.
3. Dzieci z sylwetami chmur w kolorze niebieskim opuszczają je stopniowo w dół. W tym czasie „białe chmury” kołyszą się w rytmie.
4. Dzieci z sylwetami chmur w kolorze białym opuszczają je stopniowo w dół.
5. Wszystkie dzieci unoszą swoje sylwety chmur w górę.
6. Wszystkie dzieci opuszczają swoje sylwety chmur w dół.
7. Wszystkie dzieci wykonują obrót wokół własnej osi, a następnie wykonują ukłon.

Zestaw scenariuszy

8. Do środka koła wchodzi dzieci, które trzymają sylwety chmur w kolorze niebieskim. Powstają dwa koła: wewnętrzne i zewnętrzne. Dzieci znajdujące się w kole środkowym trzymają swoje sylwety chmur w górze.
9. Koła poruszają się w przeciwnych kierunkach. Najpierw w prawą, a następnie w lewą stronę.
10. Dzieci stojące w środku wracają na swoje miejsce. Powstaje jedno duże koło, gdzie dzieci wykonują ukłon.
11. Do środka koła wchodzi dzieci, które trzymają sylwety chmur w kolorze białym. Powstają dwa koła: wewnętrzne i zewnętrzne. Dzieci znajdujące się w kole środkowym trzymają swoje sylwety chmur w górze.
12. Koła poruszają się w przeciwnych kierunkach. Najpierw w prawą, a następnie w lewą stronę.
13. Dzieci stojące w środku wracają na swoje miejsce. Powstaje jedno duże koło, gdzie dzieci wykonują ukłon.